

**ACCOUNTANCY
EUROPE.**

Tradus de:

*Contați pe Noi. Contați, cu Noi.
De 100 de ani!*

CONSTRUIREA UNUI ECOSISTEM EFICACE DE COMBATERE A SPĂLĂRII BANILOR

De la gestionarea reactivă la gestionarea proactivă a riscurilor

Document de poziție

Această publicație reprezintă traducerea unui document publicat inițial de Accountancy Europe în mai 2021, intitulat Building an Effective Anti-Money Laundering Ecosystem: From Reactive to Proactive Risk Management.

Traducerea a fost realizată în întregime sub răspunderea CECCAR. Accountancy Europe nu își asumă nicio responsabilitate pentru conținutul documentului sau pentru acuratețea traducerii. În cazul unor neclarități, cititorul trebuie să consulte versiunea originală în limba engleză, care poate fi descărcată gratuit de pe website-ul Accountancy Europe.

Nu este permisă reproducerea, integrală sau parțială, a documentelor emise de Accountancy Europe în limba originală sau traduse fără a obține acordul prealabil în scris de la Accountancy Europe la info@accountancyeurope.eu.

ISBN: 978-606-580-156-1

VIEWS.

**GUVERNANȚĂ CORPORATIVĂ
MAI 2021**

ASPECTE PRINCIPALE

Spălarea banilor are consecințe devastatoare pentru economie și societate. Este deosebit de important să ne asigurăm că eforturile de combatere a spălării banilor sunt eficiente.

Această publicație prezintă recomandări cu privire la modul în care poate fi construit un ecosistem mai eficient de combatere a spălării banilor/finanțării terorismului (AML/CFT) la nivelul întregii Europe. Recomandările noastre au ca scop o mai bună implementare a legislației existente privind AML/CFT. Acesta se aliază la intențiile Comisiei Europene (CE) în legătură cu propunerile sale viitoare: asigurarea funcționării eficiente a mediului legislativ actual.

În acest sens, propunem dezvoltarea rolului: i) entităților nefinanciare cu îndatoriri în domeniu – inclusiv contabilii – ii) supervisorilor și decidenților politici. Unele dintre principalele noastre recomandări sunt:

- entitățile cu îndatoriri în domeniu trebuie:
 - să treacă de la o gestionare reactivă la o gestionare proactivă a riscurilor privind AML
 - să integreze AML în propria guvernare
- supervisorii și decidenții politici trebuie să promoveze cooperarea între statele membre ale UE și între sectorul public și cel privat

CUPRINS

Introducere	2
Obiectiv.....	2
Domeniu de aplicare.....	2
Care sunt entitățile cu îndatoriri în domeniu?	2
Entitățile cu îndatoriri în domeniu trebuie să treacă de la o gestionare reactivă la o gestionare proactivă a riscurilor privind AML.....	3
O analiză mai atentă a abordării bazate pe riscuri față de AML.....	3
Recomandări pentru entitățile cu îndatoriri în domeniu.....	3
1. Consolidarea suplimentară a sistemelor și controalelor bazate pe riscuri	3
Implementarea unor controale proporționale cu riscurile	3
Evaluarea necesității unei verificări prealabile a clienților simplificate sau sporite.....	3
Gestionarea apetitului pentru risc în conformitate cu toleranța la risc	4
2. O mai bună recunoaștere și atenuare a riscurilor privind ML	4
Asigurarea instruirii în domeniul AML.....	4
Înțelegerea riscurilor specifice sectorului.....	4
Promovarea colaborării.....	4
3. Valorificarea tehnologiei în vederea eficientizării	5
Utilizarea tehnologiei în procesul de acceptare a clientului.....	5
Utilizarea tehnologiei în cadrul procedurilor de tip „cunoaște-ți clientul”	5
Integrarea instrumentelor digitale în activitatea de zi cu zi	5
Entitățile cu îndatoriri în domeniu trebuie să consolideze AML prin îmbunătățirea guvernantei.....	5
Dispoziții de guvernanță privind AML pentru entitățile cu îndatoriri în domeniu.....	6
Rolul consiliului de administrație și al conducerii în gestionarea eficace a riscurilor privind AML.....	6
1. Recomandări pentru consiliul de administrație.....	6
Dezvoltarea unei culturi puternice privind AML.....	6
Crearea unui proces de escaladare	6
Asigurarea unei gestionări proporționale a riscurilor privind AML.....	6
2. Recomandări pentru conducere.....	7
Prima linie de apărare: Operațiunile de afaceri	7
A doua linie de apărare: Controlul riscurilor și conformitatea	7
A treia linie de apărare: Auditul intern.....	7
Recomandări pentru supervizori și decidenții politici privind consolidarea cadrului general de reglementare și supervizare.....	8
1. Creșterea cooperării între statele membre	8
Rolul de supervizor al UE.....	8
2. Facilitarea colaborării dintre sectorul public și cel privat	9
Cooperarea dintre FIU-uri și entitățile cu îndatoriri în domeniu.....	9
3. Revizuirea interacțiunii dintre AML și Regulamentul general privind protecția datelor (GDPR)	9
4. Luarea în considerare a divergențelor specifice sectorului.....	10
Concluzii.....	10

INTRODUCERE

Se preconizează că CE va lansa propuneri legislative pentru consolidarea cadrului general privind AML în Uniunea Europeană (UE). Însuși vicepreședintele executiv al CE Valdis Dombrovskis a subliniat importanța acestui subiect în Planul de acțiune privind AML al CE pe 2020, care propunea o implementare a regulilor și o supervizare mai stricte.

Accountancy Europe sprijină intensificarea acțiunilor de combatere a spălării banilor (ML) și a finanțării terorismului (TF) într-o manieră inteligentă și participativă. Susținem viitoarea legislație a CE care va armoniza regulile privind AML, va spori supervizarea privind AML și va înființa un mecanism de coordonare și sprijin pentru Unitățile de Informații Financiare (FIU-uri). Așa cum am precizat în [contribuția noastră](#) la consultarea CE referitoare la Planul de acțiune privind AML, o străjuire eficace este esențială ca un prim pas, însă conformitatea nu este suficientă, în sine, pentru asigurarea unor rezultate eficace împotriva infractorilor.

OBIECTIV

Această publicație prezintă modul în care se poate construi un ecosistem de AML mai eficace. Singură, nicio parte a acestui ecosistem nu va fi capabilă să asigure protecție împotriva ML. Cheia pentru atenuarea eficace a riscurilor privind AML este cooperarea între entitățile cu îndatoriri în acest domeniu (OE-uri), supervizori și decidenții politici.

Legislația actuală privind AML pare să fie proiectată în primul rând pentru sectorul financiar. Dispozițiile sale nu sunt adaptate naturii activităților OE-urilor nefinanciare. Acest lucru cauzează probleme în ce privește interpretarea și poate crea lacune în aplicarea sa. AML face parte dintr-un ecosistem în care fiecare actor are rolul său. Este important să se asigure faptul că fiecare actor își poate juca rolul în mod corespunzător.

Acest document propune recomandări cu privire la modul în care:

- OE-urile pot să treacă de la o gestionare reactivă la o gestionare proactivă și preventivă a riscurilor privind AML
- OE-urile pot să consolideze AML îmbunătățindu-și guvernanta și controalele interne
- supervizorii și decidenții politici pot îmbunătăți eficiența cadrului general de reglementare și supervizare

DOMENIU DE APLICARE

Acest document se concentrează pe rolul OE-urilor din sectorul nefinanciar din punctul de vedere al profesiei contabile. Analizăm responsabilitățile entităților nefinanciare – inclusiv contabilii – și luăm în calcul posibilele îmbunătățiri, ținând cont de dimensiunea și modelul lor de afaceri. De asemenea, ca parte din OE-urile nefinanciare, se așteaptă de la profesia contabilă să sprijine aceste îmbunătățiri în practică.

CARE SUNT ENTITĂȚILE CU ÎNDATORIRI ÎN DOMENIU?

Legislația UE privind AML impune OE-urilor să implementeze politici, controale și proceduri proiectate în vederea evaluării și atenuării riscurilor de ML/TF. De asemenea, acestea trebuie să ia în considerare factorii de risc asociați, de exemplu, clienților, produselor, serviciilor, tranzacțiilor lor și zonelor lor geografice.

OE-urile sunt grupate în entități financiare, cum ar fi băncile și asiguratorii, și entități nefinanciare, cum ar fi auditorii, contabilii și consultanții fiscali externi, notarii, avocații și alți profesioniști din domeniul juridic, furnizorii de servicii fiduciare sau corporative, agenții imobiliari, furnizorii de servicii de tipul jocurilor de noroc.

ENTITĂȚILE CU ÎNDATORIRI ÎN DOMENIU TREBUIE SĂ TREACĂ DE LA O GESTIONARE REACTIVĂ LA O GESTIONARE PROACTIVĂ A RISCURILOR PRIVIND AML

O ANALIZĂ MAI ATENTĂ A ABORDĂRII BAZATE PE RISCURI FAȚĂ DE AML

Financial Action Task Force (FATF) a [promovat](#) principii bazate pe riscuri pentru combaterea ML și TF încă din 2012. Directivele [a IV-a](#) și [a V-a](#) privind AML adoptă de asemenea o abordare bazată pe riscuri față de AML și impun OE-urilor să implementeze sisteme și controale suplimentare de gestionare a riscurilor. Totuși, scandalurile recente privind AML cum ar fi Luanda Leaks, FinCEN leaks și Panama Papers au evidențiat deficiențe în modul în care sunt implementate politicile de AML. Este necesară o analiză mai atentă a abordării bazate pe riscuri pentru a se asigura faptul că OE-urile înțeleg amenințările de ML și iau măsuri adecvate la momentul potrivit.

OE-urile par să se concentreze în principal pe conformarea cu o listă de reguli și raportarea suspiciunilor identificate. Deși raportarea activităților suspecte este o parte esențială a unui cadru general referitor la riscuri și control, doar raportarea nu este suficientă pentru a preveni ML. Acest lucru a fost demonstrat de cazul FinCEN leaks, în care jurnaliștii de investigații au remarcat că OE-urile și-au limitat acțiunile la dispozițiile legale aplicabile lor – adică au continuat să raporteze tranzacțiile suspecte – în ciuda suspiciunilor referitoare la activități ilegale.

RECOMANDĂRI PENTRU ENTITĂȚILE CU ÎNDATORIRI ÎN DOMENIU

Pentru a trece de la o atitudine reactivă la una proactivă, recomandăm OE-urilor:

1. să-și consolideze suplimentar sistemele și controalele bazate pe riscuri
2. să recunoască și să atenueze mai bine riscurile de ML
3. să valorifice tehnologia în vederea eficientizării

1. CONSOLIDAREA SUPLIMENTARĂ A SISTEMELOR ȘI CONTROALELOR BAZATE PE RISCURI

Evaluarea riscurilor trebuie să fie proporțională cu dimensiunea întreprinderii și să permită dezvoltarea unor măsuri de control proporționale.

Mai jos, prezentăm trei moduri posibile în care OE-urile și-ar putea consolida suplimentar sistemele și controalele bazate pe riscuri.

IMPLEMENTAREA UNOR CONTROALE PROPORȚIONALE CU RISCURILE

Controalele ar trebui să fie mai intense în situația în care o întreprindere își evaluează activitățile ca având un risc ridicat. Dacă o întreprindere nu are resursele necesare pentru a gestiona în mod eficace acel risc, ea devine expusă și ar putea facilita în mod involuntar ML. În astfel de cazuri, întreprinderea trebuie să obțină resurse, să analizeze dacă să restricționeze acel tip de activitate.

[Îndrumările FATF](#) oferă informații utile pentru identificarea riscurilor privind AML. În plus, Directiva a IV-a privind AML stabilește trei categorii principale de factori de risc privind AML: (1) clienți și entități, (2) produse, servicii, tranzacții sau canale de distribuție și (3) țări sau zone geografice.¹

EVALUAREA NECESITĂȚII UNEI VERIFICĂRI PREALABILE A CLIENȚILOR SIMPLIFICATE SAU SPORITE

OE-urile trebuie să își documenteze evaluarea riscurilor asociate clienților și să consemneze argumentele în cazul fiecărei evaluări a riscurilor. De exemplu, ele trebuie să explice de ce riscul este suficient de scăzut pentru a aplica o verificare prealabilă a clienților simplificată. Evaluarea riscurilor poate determina tipul de verificare prealabilă a clienților, amplitudinea acestora și frecvența cu care trebuie revizuită.

¹ Pentru fiecare dintre aceste trei categorii de factori de risc, Directiva a IV-a privind AML (Anexa III) furnizează o listă mai detaliată de factori și de tipuri de dovezi referitoare la un posibil risc mai ridicat.

Evaluarea riscurilor generate de clienți este deosebit de importantă în legătură cu persoanele expuse politic (PEP). Directiva a IV-a privind AML stabilește ea însăși criteriile cu privire la situațiile în care trebuie aplicată o verificare prealabilă a clienților sporită în cazul PEP-urilor. Scopul verificării prealabile a clienților nu este doar stabilirea identității persoanei sau a existenței entității, ci și înțelegerea riscurilor pe care le-ar putea prezenta acel client.

GESTIONAREA APETITULUI PENTRU RISC ÎN CONFORMITATE CU TOLERANȚA LA RISC

OE-urile trebuie să-și înțeleagă profilul de risc de afaceri unic, inclusiv apetitul pentru risc, toleranța la risc și controalele pentru atenuarea acelor riscuri. Apetitul pentru risc se referă la cantitatea și tipul de risc pe care o entitate este dispusă să și le asume. Toleranța la risc se referă la cât de pregătită este entitatea să suporte riscurile, după aplicarea controalelor, pentru a-și atinge obiectivele.

Indiferent de dimensiunea și complexitatea lor, OE-urile trebuie să evalueze dacă dispun de capacitatea de a trata riscurile identificate înainte de a accepta un client nou. De exemplu, relațiile în persoană cu clienții locali necesită resurse diferite și niveluri diferite ale mecanismelor de alertă față de consilierea companiilor offshore. Îmbunătățirea guvernantei riscurilor înseamnă că fiecare entitate trebuie să-și determine profilul de risc și să își adapteze în mod corespunzător cadrul general de risc și control.

Nivelul de detaliu și cel de efort pe care trebuie să și le asume o OE pentru a elabora acest cadru general vor depinde de dimensiunea și complexitatea sa. O firmă mică ar putea avea procese mai informale față de cele așteptate din partea unei companii internaționale mari. Capacitatea și resursele limitate înseamnă că este puțin probabil ca IMM-urile (sau practicile de mici dimensiuni) să implementeze structuri detaliate și complexe în ceea ce privește riscurile, precum și că este posibil ca o astfel de abordare să nu fie adecvată. Totuși, acestea pot adopta sisteme și controale proporționale cu dimensiunea, natura și profilul de risc al afacerii lor.

2. O MAI BUNĂ RECUNOAȘTERE ȘI ATENUARE A RISCURILOR PRIVIND ML

Pentru recunoașterea riscurilor privind ML este nevoie ca OE-urile să-și îmbunătățească raționamentul și aptitudinile profesionale. Mai jos sunt prezentate trei căi posibile prin care OE-urile pot face acest lucru:

ASIGURAREA INSTRUIRII ÎN DOMENIUL AML

O instruire eficientă în domeniul AML trebuie să asigure înțelegerea dispozițiilor de reglementare și a importanței acestora pentru activitatea unei OE. Întreprinderile mai mari trebuie să-și adapteze instruirea în funcție de nevoile angajaților lor și de riscurile relevante. De exemplu, în ce privește contabilii, organismele profesionale ar trebui să le poată oferi membrilor lor oportunități de a-și îmbunătăți cunoștințele și de a înțelege cele mai bune practici.

ÎNȚELEGEREA RISCURILOR SPECIFICE SECTORULUI

Fiecare sector poate implica riscuri diferite, iar semnalele de alarmă pot varia atunci când vine vorba de clienți. O modalitate de a recunoaște un semnal de alarmă este urmărirea inconsecvențelor față de ceea ce ar presupune un model de afaceri standard de tipul respectiv. Inconsecvența se poate manifesta prin surse de finanțare neobișnuite, de exemplu, un IMM tradițional care investește în bitcoin, sau prin utilizarea unei structuri organizaționale complexe.

PROMOVAREA COLABORĂRII

OE-urile își pot crește vigilența față de riscuri prin discuții cu alți actori ai ecosistemului privind AML. Acești actori pot fi alte OE-uri, furnizori de servicii financiare, agenții de aplicare a legii sau FIU-uri. Această colaborare este esențială pentru a spori gradul de cunoaștere a tendințelor, indiciilor și evoluțiilor recente în domeniul AML. Un exemplu reprezentativ este campania *Flag It Up* („Semnalează”) din UK, în care profesia contabilă, din domeniul juridic și din cel imobiliar au colaborat cu guvernul într-un schimb de bune practici cu privire la verificarea prealabilă și rapoartele referitoare la activități suspecte (SAR).

3. VALORIFICAREA TEHNOLOGIEI ÎN VEDEREA EFICIENTIZĂRII

Pe măsură ce tehnologia avansează, metodele utilizate de cei care spală bani devin și ele din ce în ce mai sofisticate. Această tendință s-a accelerat și mai mult în urma pandemiei. Digitalizarea creează noi provocări și vulnerabilități care pot fi exploatare în vederea ML. Acestea variază de la verificarea identității la noi mijloace de mascare a originii fondurilor (de exemplu, active virtuale). Pentru a face față acestor provocări, OE-urile trebuie să valorifice mai bine tehnologia disponibilă în vederea creșterii eficienței și calității AML. Ele trebuie să facă acest lucru într-o manieră proporțională și conformă cu potențialul entității. Mai jos propunem trei moduri prin care se poate realiza acest lucru.

UTILIZAREA TEHNOLOGIEI ÎN PROCESUL DE ACCEPTARE A CLIENTULUI

Procesul de acceptare a clientului a rămas în cea mai mare parte un proces manual, costisitor și care consumă timp. Acceptarea de la distanță a clienților a devenit mai obișnuită în ultimul deceniu, iar situația curentă asociată coronavirusului a accelerat și mai mult această tendință. Acest lucru a scos în evidență necesitatea îmbunătățirii mijloacelor electronice/digitale de verificare a identității.

Instrumentele tehnologice disponibile pe piață pot facilita acceptarea de la distanță a clienților. Un exemplu foarte simplu este utilizarea unei camere pentru confirmarea identității clientului. De exemplu, întreprinderile FinTech folosesc această tehnologie ca parte a proceselor lor de acceptare.

UTILIZAREA TEHNOLOGIEI ÎN CADRUL PROCEDURILOR DE TIP „CUNOAȘTE-ȚI CLIENTUL”

Tehnologia poate simplifica, de asemenea, modurile de colectare a informațiilor despre clienți (cunoaște-ți clientul – KYC). În funcție de natura și dimensiunea OE, unele procese pot fi mai automatizate prin utilizarea unor instrumente de gestionare a fluxului de lucru. Aceste instrumente pot fi integrate în produse comerciale și pot crea câmpuri de date predefinite pentru a facilita standardizarea procesului de colectare a datelor. OE-urile pot să le ofere clienților accesul în vederea încărcării informațiilor relevante.

Un alt mod de a utiliza tehnologia, sub rezerva prevederilor referitoare la protecția datelor, este de a crea o bază de date centrală securizată pentru verificarea informațiilor. Potențialii clienți își pot actualiza informațiile în această bază de date, care este accesibilă numai celor din cadrul sectorului reglementat, cu un motiv justificat. Deși nu se elimină astfel necesitatea măsurilor de verificare prealabilă, rezultatul este că nu va mai fi nevoie să li se furnizeze aceleași documente mai multor întreprinderi din sectorul reglementat.

INTEGRAREA INSTRUMENTELOR DIGITALE ÎN ACTIVITATEA DE ZI CU ZI

OE-urile pot utiliza mai bine instrumentele analitice în activitățile lor de afaceri de zi cu zi. De exemplu, firmele de contabilitate din unele jurisdicții folosesc din ce în ce mai mult instrumente de contabilitate automatizate care scanează facturile și le repartizează pe categorii de cheltuieli. În cadrul acestor instrumente, este ceva obișnuit ca parametrii să poată fi ajustați astfel încât anumite elemente să fie semnalate pentru a fi revizuite. Unele dintre aceste instrumente permit stabilirea parametrilor în așa fel încât tranzacțiile care ies din tipare să îi fie semnalate contabilului.

Sunt, de asemenea, dezvoltate instrumente de audit digitale care ar putea automatiza revizuirea analitică în cadrul unui audit. Aceste instrumente pot ajuta la semnalarea elementelor neobișnuite, în special ca parte a activităților ample și complexe pentru care ar putea fi necesară urmărirea. Una dintre cele mai mari firme globale de contabilitate [a anunțat](#) recent că va utiliza inteligența artificială (AI) pentru a facilita detectarea anomaliilor din cadrul fluxurilor de plăți în vederea susținerii combaterii infracțiunilor financiare.

Aceste recomandări trebuie analizate pe o bază proporțională și consecventă cu dimensiunea și capacitățile entității.

ENTITĂȚILE CU ÎNDATORIRI ÎN DOMENIU TREBUIE SĂ CONSOLIDEZE AML PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA GUVERNANȚEI

Integrarea AML în structurile de guvernare îi poate asigura unei OE o imagine și o gestionare ale riscurilor mai bune. De asemenea, îi poate permite unei OE să fie proactivă în legătură cu riscurile privind AML și să asigure monitorizarea, raportarea și supravegherea continue.

Procedurile de guvernare variază în funcție de dimensiunea și complexitatea întreprinderii. În timp ce entitățile mai mari sau mai complexe au cadre generale structurate de gestionare a riscurilor, este probabil ca organizațiile mai mici să aibă discuții informale. Fiecare organizație trebuie să aibă flexibilitatea de a-și gestiona riscurile într-o manieră potrivită pentru modelul său de afaceri.

DISPOZIȚII DE GUVERNANȚĂ PRIVIND AML PENTRU ENTITĂȚILE CU ÎNDATORIRI ÎN DOMENIU

Directiva a IV-a privind AML stabilește un cadru general pentru integrarea AML în structura de guvernare a OE-urilor. Aceasta atribuie consiliului de administrație și conducerii unei OE responsabilitatea de a supraveghea și gestiona riscurile privind ML. Totuși, considerăm că este loc pentru îmbunătățiri în cadrul structurilor de guvernare ale OE-urilor și pentru asigurarea faptului că AML rămâne o prioritate pe agenda consiliului de administrație și în activitatea conducerii.

Mai jos prezentăm o serie de recomandări specifice adresate consiliului de administrație și conducerii OE-urilor. Invităm întreprinderile mai mici să analizeze aceste măsuri și să decidă ele însele cum se potrivesc cel mai bine circumstanțelor lor.

ROLUL CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE ȘI AL CONDUCERII ÎN GESTIONAREA EFICACE A RISCURILOR PRIVIND AML

1. RECOMANDĂRI PENTRU CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

DEZVOLTAREA UNEI CULTURI PUTERNICE PRIVIND AML

Consiliile de administrație trebuie să-și înțeleagă mai bine expunerea la riscurile privind ML și principalele vulnerabilități. Primul pas este asigurarea faptului că OE-urile fac din gestionarea riscurilor privind AML un element recurent pe agenda consiliului de administrație în vederea supravegherii conducerii.

Consiliul de administrație trebuie să dea tonul măsurilor privind AML și să comunice în mod proactiv în acest sens în cadrul organizației. Membrii consiliului de administrație trebuie să discute politicile și procedurile pentru a se asigura că acestea sunt corespunzătoare pentru riscurile inerente implicate de activitățile de afaceri. Consiliul de administrație trebuie să se asigure că riscurile privind ML pot fi atenuate în mod eficace prin intermediul controalelor în conformitate cu apetitul pentru risc convenit. De asemenea, membrii săi trebuie să [promoveze](#) o cultură care să sprijine conștientizarea, comportamentele și raționamentele corespunzătoare în raport cu riscurile privind AML și să ofere mecanisme de escaladare adecvate.

CREAREA UNUI PROCES DE ESCALADARE

Fiecare OE trebuie să aibă un proces de escaladare clar pentru a le permite angajaților să raporteze neconformitatea cu reglementările privind AML.

Un instrument util este crearea unui mecanism de semnalare. Consiliile pot încuraja raportarea activităților ilegale prin intermediul unui canal de denunțare anonimă. Astfel ar putea fi obținute informații utile cu privire la practici care pot fi suspecte și ar putea fi evidențiate noi domenii de risc. [Directiva UE pentru protejarea avertizorilor de integritate](#) conține prevederi specifice referitoare la protejarea avertizorilor de integritate în legătură cu conformarea cu legislația privind AML.

ASIGURAREA UNEI GESTIONĂRI PROPORȚIONALE A RISCURILOR PRIVIND AML

Toate OE-urile, indiferent de dimensiune, trebuie să implementeze controale corespunzătoare pentru riscurile privind AML. În vederea asigurării proporționalității, entitățile mai mici pot determina o împărțire a sarcinilor mai puțin riguroasă. Persoanele responsabile cu guvernarea trebuie însă să supravegheze și să monitorizeze activ riscurile privind AML ale entității lor și să se asigure că acestea sunt luate în calcul în cadrul strategiei de afaceri.

2. RECOMANDĂRI PENTRU CONDUCERE

În concordanță cu îndrumările consiliului de administrație, rolul conducerii este de a implementa obligații eficiente de gestionare a riscurilor și de raportare a acestora. Conducerea ar trebui să poată recunoaște riscurile privind AML, să le monitorizeze permanent și să aloce resursele adecvate pentru crearea unui cadru general de control care să permită gestionarea și atenuarea acestor riscuri.

În acest sens, conducerea trebuie să revizuiască periodic eficacitatea politicilor și procedurilor sale prin intermediul autoevaluării sau cu ajutorul unor terțe părți pentru a se asigura că structurile create funcționează corespunzător. Stabilirea unor indicatori-cheie de performanță (KPI) pentru evaluarea calității sistemelor și măsurarea performanței în raport cu etaloanele va ajuta la estimarea poziționării entității pe scara riscului.

Considerăm că entitățile trebuie să creeze trei linii de apărare pentru a coordona acest proces în mod eficace și a asigura o gestionare robustă a riscurilor privind ML/TF.

PRIMA LINIE DE APĂRARE: OPERAȚIUNILE DE AFACERI

Ca o primă linie de apărare, conducerea trebuie să se asigure că cei implicați în operațiunile de afaceri înțeleg riscurile privind ML/TF aferente și obligațiile lor în gestionarea acestor riscuri. Acest aspect poate fi consolidat prin stabilirea de obiective și examinarea performanțelor.

Crearea unei obligații de raportare a riscurilor și a unui registru de riscuri poate semnaliza motivele de îngrijorare. Obligațiile de raportare a riscurilor ajută entitatea să fie mai conștientă de potențialele riscuri privind ML/TF. Responsabilul de conformitate desemnat trebuie să includă aceste riscuri într-un registru de riscuri, indicând măsurile de atenuare, și, cel mai important, să raporteze principalele riscuri și acțiuni consiliului de administrație în mod regulat și la timp (a se vedea a doua linie de apărare). De asemenea, trebuie să existe o buclă de feedback – astfel încât informațiile despre riscuri și clienți colectate să fie preluate în procesul de evaluare și în cadrul general de control.

A DOUA LINIE DE APĂRARE: CONTROLUL RISCURILOR ȘI CONFORMITATEA

În anumite cazuri poate fi desemnat un responsabil de conformitate, în baza prevederilor Directivei a IV-a privind AML. Ca parte a sarcinilor sale zilnice, responsabilul de conformitate trebuie să se asigure că există un sistem de prevenție coerent și că toate vulnerabilitățile sau problemele sunt semnalate prompt. Obiectivul este asigurarea faptului că persoanele responsabile cu guvernarea sunt atente la riscurile privind ML și iau măsuri concrete pentru a le gestiona.

OE-urile trebuie să dezvolte suplimentar aceste dispoziții legale și să stabilească un proces de comunicare și raportare periodice ale aspectelor privind AML către consiliul de administrație. Responsabilul de conformitate privind AML trebuie să aibă acces la consiliul de administrație pentru a putea comunica potențialele semnale de alarmă ca parte a sistemului de conformitate și gestionare a riscurilor.

Conducerea trebuie să îi raporteze consiliului de administrație în mod recurent. În funcție de dimensiunea organizației, raportarea poate lua forma unor ședințe regulate ale membrilor conducerii și celor aflați într-o poziție de guvernare. În organizațiile mai mari se recomandă acordarea unui loc formal în cadrul ședințelor consiliului de administrație sau ale comitetului de risc.

Conducerea trebuie să reevalueze periodic dacă procesele de control sunt eficiente și eficace pentru gestionarea riscurilor privind ML. Aceasta implică de asemenea rămânerea la curent cu evoluțiile externe privind AML care afectează desfășurarea activității de zi cu zi a entității.

A TREIA LINIE DE APĂRARE: AUDITUL INTERN

Auditul intern, a treia linie de apărare, joacă un rol important în evaluarea gestionării riscurilor și a controalelor aferente, inclusiv funcționarea responsabilului privind AML. Funcția de audit intern trebuie să furnizeze comitetului de audit (sau unui organism de supraveghere similar) evaluări periodice ale conformității cu politicile și procedurile privind AML/CFT.

Conducerea trebuie să se asigure că funcțiile de audit sunt alocate unor angajați care dețin cunoștințele și experiența corespunzătoare pentru a efectua aceste audituri. Ei trebuie să fie independenți de echipa de conformitate care proiectează și implementează procedurile. Conducerea trebuie să se asigure totodată că aria de acoperire a auditului și metodologia aferentă sunt adecvate profilului de risc și că frecvența acestor audituri se bazează, de asemenea, pe risc.

RECOMANDĂRI PENTRU SUPERVIZORI ȘI DECIDENȚII POLITICI PRIVIND CONSOLIDAREA CADRULUI GENERAL DE REGLEMENTARE ȘI SUPERVIZARE

Pentru a se asigura funcționarea corespunzătoare a acestui ecosistem privind AML, trebuie modernizate, de asemenea, supervizarea și reglementarea. Salutăm angajamentul CE de a lua măsuri în acest domeniu. Pentru a consolida mai mult cadrul general de reglementare și supervizare, recomandăm:

1. creșterea cooperării între statele membre
2. facilitarea colaborării între sectorul public și cel privat
3. revizuirea interacțiunii dintre AML și Regulamentul general privind protecția datelor (GDPR)
4. luarea în considerare a divergențelor specifice sectorului

1. CREȘTEREA COOPERĂRII ÎNTRE STATELE MEMBRE

Activitățile ilegale nu se opresc la granițe. Schimbul de informații și cunoștințe între autoritățile de supervizare naționale este esențial pentru eficacitatea sistemului privind AML. Acesta include schimbul de opinii referitoare la riscuri cu populația supervizată relevantă și schimbul de bune practici în legătură cu tratarea obligațiilor de supervizare.

Există canale de schimb de informații cu privire la activitățile suspecte. Totuși, un schimb mai amplu în ce privește tipologiile, amenințările emergente sau alte analize ar putea ajuta autoritățile mai mici care dețin mai puține resurse.

De asemenea, statele membre trebuie să se asigure că OE-urile au suficient acces la informații. Acesta ar putea fi asigurat prin schimbul de date și sisteme interoperabile, în special în ceea ce privește registrele naționale privind beneficiarii reali. FIU-urile și supervizorii trebuie să rămână deschiși dialogului, astfel încât populația supervizată să fie mai bine informată și să întreprindă măsuri proactive împotriva riscurilor privind ML.

ROLUL DE SUPERVIZOR AL UE

Considerăm că se pot aduce îmbunătățiri suplimentare cooperării dintre autoritățile naționale prin crearea unui supervisor al UE. CE și-a exprimat deja intenția de a continua cu această inițiativă. Un supervisor al UE ar trebui să aibă o combinație de competențe directe și indirecte. Autoritățile naționale trebuie să se concentreze pe supervizarea locală și pe supravegherea supranațională a supervisorului. Aceasta va permite luarea în considerare a unor factori specifici jurisdicției relevante la nivel național.

Combinația de competențe directe și indirecte îi poate permite viitorului supervisor al UE să facă un schimb de informații eficace în ceea ce privește cele mai bune practici, de exemplu, referitoare la utilizarea celor mai noi tehnologii, aspecte transfrontaliere și analizarea modelelor de afaceri. Aceasta va facilita, de asemenea, comunicarea și colaborarea în cadrul ecosistemului privind AML.

Atunci când elaborează acest model, CE trebuie să păstreze informațiile specifice sectorului ale diferitelor OE-uri nefinanciare obținute de supervizorii de la nivel național. Supervisorul de la nivelul UE trebuie, de asemenea, să reitereze această înțelegere folosind angajați care sunt experți ai sectorului. Există exemple naționale de supervizori relevanți care pot furniza referințe pentru crearea unui supervisor al UE, cum ar fi Biroul pentru Supervizarea privind AML a Organismelor Profesionale (OPBAS).

Crearea unui supervisor al UE va furniza, de asemenea, statelor membre o oportunitate pentru revizuirea structurilor lor de supervizare existente și analizarea măsurii în care acestea sunt în continuare adecvate. În unele jurisdicții mediul de supervizare este fragmentat, concentrându-se numai pe domenii de afaceri specifice.

2. FACILITAREA COLABORĂRII DINTRE SECTORUL PUBLIC ȘI CEL PRIVAT

Parteneriatele de tip public-privat (PPP-urile) pot juca un rol important în consolidarea ecosistemului privind AML. Îmbunătățirea cooperării dintre OE-uri și autorități poate avea ca rezultat o mai bună informare și înțelegere a amenințărilor comune. De asemenea, aceasta ar trebui să conducă la o colaborare suplimentară cu FIU-urile și OE-urile din sectorul financiar și cel nefinanciar.

Actorii naționali trebuie să depășească „taboul” cooperării cu sectorul privat în vederea combaterii infracțiunilor financiare. Deși aceste practici par să fie mai înrădăcinate în sectorul financiar, am observat că nu este la fel în cazul OE-urilor din alte sectoare și în special din sectorul nefinanciar. Trebuie stabilite PPP-uri cu alte sectoare reglementate, respectiv contabilii, avocații, sectorul imobiliar, precum și sectorul bancar și cel al jocurilor de noroc.

PPP-urile pot facilita o mai bună utilizare a informațiilor financiare prin intermediul schimbului de informații, de exemplu, date și tipologii prin care pot fi actualizate apoi evaluările revizuite ale riscurilor privind ML. Colaborarea în vederea unei mai bune înțelegeri a modului în care infractorii folosesc sectorul nefinanciar reglementat va conduce la o mai bună gestionare a riscurilor.

Aceste parteneriate trebuie să fie intersectoriale, implicând atât instituții financiare, cât și alte organizații din sectorul privat și agenții de aplicare a legii. De asemenea, este important să se recunoască faptul că rolul jucat de fiecare în cadrul ecosistemului privind AML diferă, la fel ca resursele disponibile. Mecanismele lor trebuie să implice răspundere și transparență, în timp ce guvernanta trebuie revizuită de autorități în mod recurent.

COOPERAREA DINTRE FIU-URI ȘI ENTITĂȚILE CU ÎNDATORIRI ÎN DOMENIU

FIU-urile au un rol esențial în evaluarea tendințelor privind ML și TF în întreaga UE pentru a identifica elementele și tipologiile comune ale ML. Acestea primesc un volum substanțial de informații referitoare la incidente și cazuri suspecte. Cooperarea cu OE-urile și schimbul de informații în timp real ar ajuta la observarea tendințelor și identificarea tipologiilor.

În acest moment există un feedback foarte limitat de la FIU-uri la sectorul reglementat. Acest lucru contribuie la o înțelegere limitată de către OE-uri în ceea ce privește măsura și modul în care sunt utilizate rapoartele lor. Astfel apar în sistem puncte slabe care pot fi exploatare de infractori. În cazurile adecvate, acele informații trebuie diseminate OE-urilor, chiar dacă acest lucru se face în mod anonim. Informațiile cu privire la tendințe și tipologii vor permite tragerea unor semnale de alarmă cu privire la aspecte care altfel poate nu ar fi părut îngrijorătoare. Diseminarea informațiilor de către FIU-uri ar putea, de asemenea, contribui semnificativ la activitatea supervisorului pe probleme de AML al UE.

3. REVIZUIREA INTERACȚIUNII DINTRE AML ȘI REGULAMENTUL GENERAL PRIVIND PROTECȚIA DATELOR (GDPR)

Impactul GDPR asupra legislației privind AML trebuie revizuit. Există un conflict de interese inerent perceput între prevenirea ML/TF și protecția datelor în conformitate cu GDPR. Reglementările privind AML și CFT încurajează colectarea și analiza a cât mai multe date posibil în vederea identificării tiparelor și infractorilor, în timp ce GDPR are scopul de a restricționa utilizarea datelor personale la scară largă.

Este nevoie de un sistem pentru schimbul de date prin care OE-urile, autoritățile competente și alte instituții să poată face schimb de informații într-o manieră sigură.

OE-urile din sectorul financiar și cel nefinanciar au indicat necesitatea unor reglementări suplimentare pentru a facilita utilizarea și schimbul de date. În acest moment schimbul de date este limitat ca urmare a interpretărilor diferite date GDPR. Autoritățile de protecție a datelor trebuie să ofere îndrumări clare pentru a se asigura că reglementările pentru protecția datelor nu împiedică, în mod involuntar, schimbul de informații sau utilizarea tehnologiei.

Reglementările trebuie să fie potrivite pentru contrabalansarea unor aspecte-cheie precum relația dintre responsabilitatea față de confidențialitatea și protecția datelor și responsabilitățile privind AML/CFT. Acestea trebuie să se aplice în egală măsură tuturor părților care au o responsabilitate față de confidențialitate.

4. LUAREA ÎN CONSIDERARE A DIVERGENȚELOR SPECIFICE SECTORULUI

Legislația trebuie să fie mai bine adaptată pentru OE-urile din sectorul nefinanciar, deoarece definiția OE-urilor merge dincolo de sectorul financiar. Reglementările trebuie să recunoască faptul că există tipuri diferite de OE-uri și trebuie să identifice și să urmărească factorii de luat în calcul.

Un exemplu concret de modalitate în care legislația viitoare privind AML trebuie să ia în considerare specificitățile sectorului nefinanciar se referă la conceptul de „tranzacție”. Definiția și monitorizarea unei „tranzacții” nu se transpun ușor către profesia contabilă sau alte părți ale sectorului nefinanciar. Acest lucru înseamnă că fiecare sector trebuie să elaboreze îndrumări în vederea interpretării și implementării acestei dispoziții. Valoarea monitorizării permanente a relațiilor cu clienții este neîndoieabilă, dar o legislație mai clară și mai adaptată, așa cum există în prezent în sectorul financiar, ar putea permite o utilizare mai eficace a resurselor de către OE-uri și de către supervizorii lor.

În plus, OE-urilor nefinanciare li se impune adesea să facă verificări privind AML pentru tranzacții financiare similare celor realizate de OE-urile financiare. Este important să se evite dublarea activităților realizate de OE-urile financiare, respectiv nefinanciare. Deoarece OE-urile financiare au expunere directă la riscurile privind AML care rezultă din tranzacțiile financiare, ele pot lua inițiativa în ceea ce privește verificarea acestora în scopul AML.

CONCLUZII

ML are consecințe devastatoare pentru economie și societate. Este deosebit de important să ne asigurăm că eforturile de combatere a ML sunt eficiente și eficace. Viitoarele reforme ale CE privind AML se concentrează pe implementarea consecventă a reglementărilor privind AML și pe o supervizare mai strictă. Totuși, sporirea acțiunilor UE împotriva ML reprezintă doar o parte a soluției.

AML face parte dintr-un ecosistem în care fiecare actor are de jucat un rol. Este important să se asigure faptul că fiecare actor își joacă rolul în mod corespunzător.

OE-urile însele trebuie să-și îmbunătățească acțiunile proactive cu privire la AML. Aceasta include consolidarea suplimentară a sistemelor lor bazate pe riscuri, o mai bună recunoaștere și atenuare a riscurilor privind ML și valorificarea utilizării tehnologiei.

Rolul guvernantei este indispensabil în combaterea ML. AML trebuie integrată în structurile de guvernare ale OE-urilor și în gestionarea riscurilor acestora. Consiliile de administrație trebuie să-și înțeleagă mai bine expunerea la riscurile privind ML și principalele vulnerabilități. Conducerea ar trebui să poată recunoaște mai bine riscurile privind AML, să le monitorizeze permanent și să aloce resurse adecvate pentru crearea unui cadru general de control care să permită gestionarea și atenuarea acestor riscuri.

Supervizarea și reglementarea trebuie, de asemenea, modernizate pentru a se asigura funcționarea corespunzătoare a ecosistemului privind AML. Îmbunătățirea cooperării dintre OE-uri, supervizori și decidenții politici este crucială pentru atenuarea eficace a riscurilor privind AML.

Avenue d`Auderghem 22-28, 1040 Brussels

+32(0)2 893 33 60

www.accountancyeurope.eu

@AccountancyEU

Accountancy Europe

DESPRE ACCOUNTANCY EUROPE

Accountancy Europe reunește 50 de organisme profesionale din 35 de țări europene care reprezintă aproape **1 milion** de profesioniști contabili, auditori și consultanți. Toți aceștia fac ca cifrele să lucreze în beneficiul oamenilor. Accountancy Europe transpune experiența sa zilnică în contribuții la dezbaterile de politică publică din Europa și dincolo de granițele acesteia.

Accountancy Europe este inclusă în Registrul pentru Transparență al UE (nr. 4713568401-18).